

A TANÁRI ZÁRÓVIZSGA^{1 2 3 4}

I.

A TANÁRI ZÁRÓVIZSGA JOGSZABÁLYI HÁTTERE, ELŐFELTÉTELEI, KÖVETELMÉNYEI ÉS LEÍRÁSA

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 60. §-a⁵ rendelkezik a záróvizsgáról, a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet 4. sz. melléklete a tanári mesterképzési szak képzési és kimeneti követelményeiről. E jogszabályok alapján a PTE Tanulmányi és vizsgaszabályzatának (továbbiakban: TVSZ) 18. fejezete rendelkezik a záróvizsgáról. A tanári záróvizsgára vonatkozó sajátosságokat a PTE tanári mesterszakának akkreditációs anyaga, valamint a TVSZ 11. számú melléklete tartalmazza. E tájékoztató ezen dokumentumok alapján készült.

A hallgató tanulmányait a **tanári mesterképzésben** is záróvizsgával fejezi be.

A tanári záróvizsgára bocsátás feltételei

1. A **végbizonyítvány** (abszolutórium) megszerzése. A végbizonyítvány tanúsítja a választott szakképzettségként letett zárószigorlat*, a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és – a nyelvvizsga és a szakdolgozat kivételével – más tanulmányi követelmények teljesítését; a szakdolgozathoz rendelt kreditpontok kivételével a képzési és kimeneti követelményekben előírt kreditpontok megszerzését.

2. A benyújtott (és írásban elbírált) **szakdolgozat**.

*Szakterületi zárószigorlat

A szakmai képzést követően a hallgatók szakképzettségként szakterületi zárószigorlatot tesznek. A szakterületi zárószigorlatot a szakmódszertanon kívül előírt szakmai kreditek megszerzése után, az összefüggő, egyéni szakmai gyakorlatot megelőzően kell letenni, hogy a tanárjelölt diszciplinárisan felkészülten kezdhesse féléves összefüggő gyakorlatát.

A szakterületi zárószigorlat az adott szakterület teljes ismeretanyagát komplex módon tartalmazó számonkérési forma. A követelmények közzététele a szakképzettséget oktató kar feladata. A zárószigorlat szervezése a szakképzettség-felelős feladata.

¹ Elfogadva a PKK 15/2009. (X. 27.) számú határozatával.

² A TVSZ 2010. december 16-tól hatályos változása szerint módosítva.

³ A TVSZ 2012. szeptember 27-től hatályos változása szerint módosítva.

⁴ A TVSZ 2013. június 20-tól hatályos változása szerint módosítva.

⁵ Továbbá a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 50. §-a.

A szakterületi zárószigorlatot legalább két tagból álló bizottság előtt kell letenni. A szóbeli számonkérés során a hallgató az előzetesen közzétett tételsorból húz tételt. A bizottság a feleletet az ötfokozatú értékelési rendszer alapján érdemjeggyel minősíti.

A tanári záróvizsga követelményei, a vizsgára való jelentkezés módja

A záróvizsga követelményeit (komplex témaköreit és szakirodalmát) **e tájékoztató II. pontja** tartalmazza.

A záróvizsga-időszakok beosztását tanévenként a kari tanács határozza meg, és teszi közzé a TVSZ 34. § (4) bekezdésében meghatározott formában.

A záróvizsgára – a **tanulmányi osztályon, a kari honlapról letölthető nyomtatvány leadásával**, a kari ütemezésben szereplő időpontig – az jelentkezhet, aki végbizonyítványát a tanév időbeosztásában megjelölt határidőig, legkésőbb a záróvizsga kezdetéig várhatóan megszerzi vagy megszerezte.

A tanári záróvizsga leírása (részei, menete, metodikája, érdemjegye)

A tanári záróvizsga a tanári mesterképzést lezáró komplex vizsga, melyhez kreditérték és tantervi kontaktóraszám nem járul.

A záróvizsgát záróvizsga-bizottság előtt kell tenni. A záróvizsga-bizottság legalább 3 tagú. Az elnökön kívül – aki a tanárképzés pedagógia-pszichológiai eleme valamely tantárgyának vagy a szakmódszertannak legalább adjunktusi beosztásban foglalkoztatott oktatója, vagy a neveléstudományok tudományterületen tudományos fokozatot szerzett, s legalább adjunktusi beosztásban foglalkoztatott oktató – a tagok a szakdiszciplínák, a szakmódszertanok, valamint a gyakorlóiskolák, illetve a partneriskolák gyakorlatvezető mentorainak képviselői, továbbá tag lehet a jelölt témavezetője és a bíráló is.

A tanári záróvizsga két részből áll:

1. a tanári **szakdolgozat** bemutatásából és védéséből,
2. **komplex szóbeli** vizsgából.

A tanárjelöltnek **20 perces felkészülési idő** áll rendelkezésére ahhoz, hogy az általa húzott komplex témakörhöz vázlatot készítsen, s előkészüljön szakdolgozatának (tanulmányának és portfóliójának) bemutatására és védésére.

A tanári szakdolgozat (tanulmány és portfólió) bemutatása és védése

A tanári szakdolgozatot (annak két összetevőjét: a portfóliót és a tanulmányt) a témavezető és a felkért bíráló írásban értékeli, javaslatot tesz az érdemjegyre, a dolgozat témájához, az adott

tudományterülethez illeszkedő **két-két kérdést** fogalmaz meg, megjelölve a kérdések megválaszolását segítő **szakirodalmat** is. A témavezető és a bíráló az értékelést, a kérdéseket és a szakirodalmat **a záróvizsga előtt legalább 10 nappal** elektronikus formában megküldi a **hallgatónak**, valamint elektronikusan és nyomtatva a **tanulmányi osztálynak**. A kérdésekre adott válaszok szisztematikus kifejtése, a szakdolgozati bírálatához kapcsolódó észrevételek, kiegészítések megfogalmazása, a szakdolgozat bemutatása/védése a tanári záróvizsga első része.

A tanárjelöltnek **20 perc** áll rendelkezésére ahhoz, hogy tanári **szakdolgozatát** (tanulmányát és portfólióját) **bemutassa**, az írásos értékelésekkel kapcsolatos észrevételeit megfogalmazza, a bírálatokban feltett kérdéseket megválaszolja. A szakdolgozat bemutatása és védeése történhet power point prezentációként is.

A komplex szóbeli vizsga

A komplex szóbeli vizsga a tanári záróvizsga második része, amelyben a hallgató tanúsítja, hogy képes a képzés különböző területein elsajátított tudás integrálására, a szaktárgyi-diszciplináris tudás iskolai gyakorlatban való alkalmazására, alkotó módon történő felhasználására. Az egyes komplex tételeknél a vonatkozó szakirodalom, a saját tanulási tapasztalatok témához illeszkedő, rendszerezett feldolgozására és az iskolai gyakorlatok – általános (pedagógiai) gyakorlatok, csoportos (tanítási) gyakorlat(ok), egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat – tapasztalatainak strukturált elemzésére kerül sor. Mondanivalójának alátámasztására, szemléltetésére a tanárjelölt felhasználhatja portfóliójának tételhez (komplex témakörhöz) kapcsolódó részeit is.

A komplex szóbeli vizsga valamennyi tételében érvényesül, s a témakibontás során is érvényesítendő az alábbi hármas egység:

- az adott diszciplína absztrakt fogalmi szintje;
- a társadalmi gyakorlat, az oktatás makroszintje;
- ugyanannak a jelenségnek konkrét intézményi, az iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó szintje.

E szintek megkülönböztetésén és egymásra vonatkoztatásán kívül szükség szerint érvényesülnie kell a történetiség szempontjának is.

A vizsgabizottság a komplex szóbeli vizsga megkezdése előtt, a tanárjelölt komplex témakörhöz készített vázlatának áttekintése után kijelölheti azokat a részleteket, melyek szóbeli kifejtését kéri.

A tanárjelöltnek **10 perc** áll rendelkezésére **a témakör kibontásához**, az elméleti és gyakorlati összefüggések forrásokkal, hivatkozásokkal alátámasztott, példákkal illusztrált és bizonyított feltárásához.

A képzési és kimeneti követelményekben meghatározott előképzettséggel rendelkező hallgatóknak – **tanári (egyetemi/főiskolai) és tanári mester végzettséggel rendelkezőknek**, függetlenül attól, hogy a korábbiak megfeleltethető vagy újabb, eltérő szakképzettséget

kívánnak szerezni – az adott szakterülethez tartozó **tanítási gyakorlatról kell portfóliót készíteniük, és azt a tanári záróvizsga keretében bemutatniuk és megvédeniük. A szakdolgozat tanulmány része, valamint a záróvizsgán a komplex szóbeli vizsgarész ezen hallgatók esetében nem követelmény.**

A tanári záróvizsga osztályzata

A tanári záróvizsga összesített érdemjegyet, az alábbi **rész-érdemjegyek** kerekítés nélküli **átlaga** adja (két tizedes jegy megadásával, az egyes részek egyenlő súllyal történő figyelembe vételével):

- a) a tanári szakdolgozat érdemjegye (értékelője a témavezető és az opponens);
- b) a tanári szakdolgozat (a portfólió és a tanulmány) bemutatására és védésére kapott érdemjegy (értékelője a záróvizsga-bizottság);
- c) a tanári záróvizsga komplex szóbeli vizsgarészére adott érdemjegy (értékelője a záróvizsga-bizottság);
- d) csoportos (tanítási) gyakorlat(ok) érdemjegye (értékelője a gyakorlatvezető tanár),
- e) a tanári mesterképzés utolsó félévében végzett egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat érdemjegye (értékelője a gyakorlatvezető mentor és a gyakorlatvezető oktatók (a kísérő szemináriumok oktatói).

Ha a b-c) pontban szereplő érdemjegyek közül **bármelyik elégtelen, akkor a tanári záróvizsga is elégtelen.** Az ismételt tanári záróvizsga során **kizárólag az elégtelennel minősített összetevőt kell megismételni.**

A sikertelen záróvizsga, illetve záróvizsgarész legkorábban a következő záróvizsga-időszakban ismételhető, a TVSZ 61.§ (4) és (8) bekezdései, valamint a 62.§ (5) bekezdésben foglaltak szerint.

Amennyiben az adott hallgató ajánlott tanterve a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak alapján nem tartalmazza az a-e) pontban sorolt követelmények valamelyikét, akkor az adott pont figyelmen kívül hagyásával, a fennmaradó követelményekre kapott érdemjegyek átlagából kell a tanári záróvizsga értékelését a fenti módon kiszámítani.

Két tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén szakképzettségenként külön érdemjegyet kap a hallgató a csoportos (tanítási) gyakorlatokra. A tanári záróvizsga eredmény kiszámításához a két érdemjegy (kerekítés nélküli) átlagát kell figyelembe venni.

Az oklevél minősítése

A tanári mesterszakon az oklevél minősítését a szakterületi **zárószigorlat(ok) és a záróvizsga** kettő tizedes jegyig kerekített **átlaga** adja.

A tanári képesítő vizsgával kapcsolatban további információk a kari PKK-koordinátortól kaphatók ügyfélfogadási időben.

II.

A TANÁRI MA ZÁRÓVIZSGA KOMPLEX TÉMAKÖREI⁶ ÉS IRODALMA⁷⁸

A) TÉMAKÖRÖK

1. A magyar oktatási rendszer és változásai
<ul style="list-style-type: none">• Az iskolázottság történeti alakulása.• A közoktatás, a szakképzés és a felnőttoktatás intézményrendszere, specifikumaik, társadalmi funkcióik és kapcsolatuk az oktatási rendszerben. Az oktatási expanzió és az iskolai szelekció összefüggései. Társadalmi egyenlőtlenségek, mobilitás.• Az oktatási expanzió és az iskolai szelekció gyakorlati következményei.
2. A közoktatás irányítása és szabályozása
<ul style="list-style-type: none">• Az oktatáspolitikai és eszközrendszer. Törvényi szabályozás, tartalmi szabályozás. Centralizáció és decentralizáció az oktatáspolitikában. Az Európai Unió közoktatás-szabályozási gyakorlata.• A mai magyar iskola működését meghatározó dokumentumok (törvények, NAT, kerettantervek, helyi tantervek, vizsgakövetelmények, pedagógiai programok).• Tantervkészítési és tananyag-fejlesztési kompetenciák a saját műveltségi területen.
3. Tudás, tudásmérés és iskola
<ul style="list-style-type: none">• A tudás értelmezései, az iskolai tudás történeti, szociológiai, pszichológiai és pedagógiai megközelítései. A tanulói tudás szerveződése. Fogalmi fejlődés, készségek, képességek fejlődési törvényszerűségei.• Az iskolai tudás mérése, rendszerszintű összefüggései. Nemzetközi és hazai tudásmérések (pl. PISA, PIRLS, TIMSS) főbb eredményei és oktatáspolitikai konzekvenciái.• A tudásmérések eredményeinek gyakorlati pedagógiai konzekvenciái különös tekintettel a saját műveltségi területre.
4. A kulcskompetenciák és a kritikus kompetenciák fejlesztése
<ul style="list-style-type: none">• Kulcskompetencia és kritikus kompetencia fogalmi megközelítései.• A tudásalapú társadalom jellemzői és az élethosszig tartó tanulás.• Valamely kulcskompetencia vagy kritikus kompetencia szerepe, fejlődése és fejlesztési lehetőségei a saját műveltségi területen.
5. Az egyéni különbségek szerepe a nevelő, oktató munkában

⁶ Elfogadva a PKK 2009. február 6-i ülésén.

⁷ Elfogadva a PKK 11/2009 (V. 5.) számú határozatával.

⁸ A szakirodalom módosítása elfogadva a PKK 20/2011. (XII. 13.) számú határozatával.

<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók egyéni különbségei és speciális szükségletei törvények, jogszabályok, rendeletek tükrében. Inklúzió a nevelésben. • Speciális bánásmódot igénylő tanulók, tanulói csoportok az oktatási rendszerben. • Differenciális tanítási eljárások és alkalmazásuk a saját műveltségi területen.
<p>6. Tervezés és értékelés a tanári munkában</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógiai tervezés és értékelés fogalmi megközelítései és összefüggései. • A pedagógiai tervezés és értékelés kritériumainak történeti változásai és társadalmi meghatározottsága. • Tervezés, értékelés és önértékelés a saját pedagógiai munkában.
<p>7. Az intézményes nevelés, oktatás tárgyi környezete, infrastruktúrája</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Az iskolai téralakítás, a tanulási színterek, a tárgyi környezet szerepe az intézményes nevelésben, oktatásban. • A taneszköz-rendszer és tipológiája, infó-kommunikációs technológiák, digitális taneszközök és pedagógiai alkalmazásuk. • A saját műveltségi területen alkalmazható valamely taneszköz elemző bemutatása.
<p>8. A pedagógiai kommunikáció</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógiai kommunikáció fogalma, elméleti megközelítései és pszichológiai alapjai. • Az iskolai nyelvhasználat társadalmi sajátosságai. • A pedagógiai kommunikáció megfigyelése és elemzése. Kommunikációs konfliktusok az iskolában és a kommunikációs zavarok elhárításának technikái a saját műveltségi területen.
<p>9. A pedagógus szakma jellemzői</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A pedagógusszerep történeti változásai. A pedagógusképzés intézményesülése és a pedagógiai szaksajtó kialakulása; szerepük a szakma fejlődésében. • A pedagógusok társadalmi rekrutációja és karrierlehetőségei. • Egyéni pályakép és képzési reflexió.
<p>10. Tanulási és tanítási stratégiák, módszerek</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A tanulás és tanulás-segítés általános didaktikai kérdései. • A módszertani gyakorlat társadalmi-történeti összefüggései. A pedagógusok módszertani kultúrája. • Innovatív módszerek és pedagógiai eljárások. Adott műveltségi terület módszertani sajátosságai.

B) KÖTELEZŐ IRODALOM

1. A magyar oktatási rendszer és változásai

Nahalka István: Az oktatás társadalmi meghatározottságának értelmezési keretei. In: Falus Iván (szerk.) (2003): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 37-54.

Németh András (2004): A modern magyar iskolarendszer kialakulása. In: Németh András – Pukánszky Béla (szerk.): A pedagógia problémátörténete. Gondolat, Budapest. 442-454.

2. A közoktatás irányítása és szabályozása

Ballér Endre: A tanterv. In: Falus Iván (szerk.) (2003): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 191-216.

Báthory Zoltán (2000): Tanulók, iskolák - különbségek. Egy differenciális tanításemélet vázlat. OKKER Kiadó, Budapest. 155-174.

Halász Gábor – Lannert Judit (szerk.) (2006): Jelentés a magyar közoktatásról 2006. Országos Közoktatási Intézet, Budapest. 55-104.

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=Jelentes2006>

243/2003. (XII. 17.) Korm. Rendelet

a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról hatályos szövege

<http://www.magyarország.hu/kereses/jogszabalykereso>

A közoktatástól szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatályos szövege:

<http://www.magyarország.hu/kereses/jogszabalykereso>

3. Tudás, tudásmérés és iskola

Báthory Zoltán (2000): Tanulók, iskolák - különbségek. Egy differenciális tanításemélet vázlat. OKKER Kiadó, Budapest. 221-278.

Golnhof Erzsébet (2003): A pedagógiai értékelés. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 385-412.

Nahalka István (2003): Az oktatás tartalma. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 165-187.

4. A kulcskompetenciák és a kritikus kompetenciák fejlesztése

Nagy József (2000): XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest.

5. Az egyéni különbségek szerepe a nevelő, oktató munkában

Petriné Feyér Judit (2003): A különleges bánásmódot igénylő gyermek. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 417-442.

Vámos Ágnes (2003): Különleges bánásmódot igénylő csoportok oktatása. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 447-465.

6. Tervezés és értékelés a tanári munkában

Bárdossy Ildikó - Dudás Margit (2010): A tanulás tervezése és értékelése. Tanulási/tanítási program oktatók és tanár szakos hallgatók számára. Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Pécs.

http://www.educatio.hu/download/eselyegyenloseg/esely_programcsomagok/A_tanulas_tervezese_es_ertekelese.pdf

Golnhofér Erzsébet (2003): A pedagógiai értékelés. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 385-412.

7. Az intézményes nevelés, oktatás tárgyi környezete, infrastruktúrája

Bárhory Zoltán (2000): A tanítás-tanulás infrastruktúrája. In: Bárhory Zoltán: Tanulók, iskolák, különbségek. Tankönyvkiadó, Budapest. 214-221.

Kárpáti Andrea - Molnár Gyöngyvér - Tóth Péter - Főző Attila László (szerk.) (2008): A 21. század iskolája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

<http://www.scribd.com/doc/58123221/A-21-szazad-iskolaja>

Petriné Feyér Judit (2003): Az oktatás eszközei, tárgyi feltételei. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 317-336.

8. A pedagógiai kommunikáció

Zrinszky László (1993): Bevezetés a pedagógiai kommunikáció elméletébe. PSZMP - Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

9. A pedagógus szakma jellemzői

Bárdossy Ildikó - Dudás Margit (2011): Pedagógiai nézetek. Tanulási/tanítási program oktatók és hallgatók számára. Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Pécs.
<http://digiteam412.weebly.com/pedagoacutegiai-neacutezetek.html>

Falus Iván (2003): A pedagógus. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 79-99.

10. Tanulási és tanítási stratégiák, módszerek

Bárdossy Ildikó - Dudás Margit - Pethőné Nagy Csilla - Priskinné Rizner Erika (2002): A kritikai gondolkodás fejlesztése – az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanulásához. Pécsi Tudományegyetem, Pécs – Budapest.
http://pedtamop412b.pte.hu/files/tiny_mce/File/KG1.pdf

Báthory Zoltán (2000): Tanulók, iskolák, különbségek. Tankönyvkiadó, Budapest. 33-42, 197-208.

Falus Iván (2003): Az oktatás stratégiai és módszerei. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 243-292.

C) AJÁNLOTT IRODALOM

1. A magyar oktatási rendszer és változásai

Balázs Éva (2003): Expanzió a középfokon. Szociológiai Szemle, 1. sz. 55-78.

Balázs Éva - Kocsis Mihály - Vágó Irén (szerk.) (2011): Jelentés a magyar közoktatásról 2010. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.

Barakonyi Károly (2004): Rendszerváltás a felsőoktatásban – Bologna folyamat, modernizáció. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Benedek András (2003): Változó szakképzés: a magyar szakképzés szerkezetének változásai a XX. század utolsó negyedében. Okker Kiadó, Budapest.

Halász Gábor (2001): Az oktatási rendszer. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.

Havas Gábor (2008): Esélyegyenlőség, deszegregáció. In: Fazekas Károly - Köllő János - Varga Júlia (szerk.): Zöld Könyv a magyar közoktatás megújításáért. Ecostat, Budapest. 120-138.

<http://oktatas.magyarorszagholnap.hu/images/ZKTartalom.pdf>

Imre Anna - Györgyi Zoltán (2006): Az oktatási rendszer és a tanulói továbbhaladás. In: Halász Gábor – Lannert Judit (szerk.): Jelentés a magyar közoktatásról 2006. Országos Közoktatási Intézet, Budapest. 133-173.

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=Jelentes2006>

Kelemen Elemér (szerk.) (1997): Neveléstörténet problémátörténeti alapon. Okker Kiadó, Budapest. 31-47., 82-97.

Liskó Ilona (2008): Szakképzés és lemorzsolódás. In: Fazekas Károly - Köllő János - Varga Júlia (szerk.): Zöld könyv a magyar közoktatás megújításáért. Ecostat, Budapest. 95-120.

<http://oktatas.magyarorszagholnap.hu/images/ZKTartalom.pdf>

Ladányi Andor (1999): Magyar felsőoktatás a 20. században. Akadémia Kiadó, Budapest.

Nagy József (2001): Mi lesz veled oktatási rendszer? Educatio, 4. sz. 625-635.

2. A közoktatás irányítása és szabályozása

Balázs Éva - Kocsis Mihály - Vágó Irén (szerk.) (2011): Jelentés a magyar közoktatásról 2010. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.

Bárdossy Ildikó (1998): A curriculumfejlesztés alapjai. JPTE Távoktatási Központ, Pécs.

Forray R. Katalin - Hegedűs T. András (2003): Cigányok, iskola, oktatáspolitikai. Oktatókutató Intézet, Új Mandátum Kiadó, Budapest.

Halász Gábor (2001): A magyar közoktatás az ezredfordulón. Okker Kiadó, Budapest.

Halász Gábor (2001): Decentralizáció és intézményi autonómia a közoktatásban. In: Báthory Zoltán - Falus Iván (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből. Osiris, Budapest. 155-176.

Halász Gábor (2006): Uniós hatások a magyar közoktatásban 2002 és 2006 között. Educatio, Tavasz. 3-25.

Kertesi Gábor (2008): A közoktatási intézmények teljesítményének mérése-értékelése, az iskolák elszámoltathatósága. In: Fazekas Károly - Köllő János - Varga Júlia (szerk.): Zöld könyv a magyar közoktatás megújításáért. Ecostat, Budapest. 167-189.

<http://oktatas.magyarorszagholnap.hu/images/ZKTartalom.pdf>

Mátrai Zsuzsa (2001): Az oktatásfejlesztők nehézségei a rendszerváltás után. In: Csapó Benő – Vidákovich Tibor (szerk.): Neveléstudomány az ezredfordulón. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 54-66.

Szebenyi Péter (2001): Genetikus tanterv-tipológia. In: Csapó Benő – Vidákovich Tibor (szerk.): Neveléstudomány az ezredfordulón. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 283-327.

3. Tudás, tudásmérés és iskola

Csapó Benő (2004): Tudás és iskola. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.

Csapó Benő (szerk.) (2002): Az iskolai tudás. Osiris Kiadó, Budapest.

Csapó Benő (szerk.) (2002): Az iskolai műveltség. Osiris Kiadó, Budapest.

Csapó Benő. (2003): A képességek fejlődése és iskolai fejlesztése. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Csapó Benő (2003): A tudás és a kompetenciák. In: Monostori Anikó (szerk.): A tanulás fejlesztése. OKI, Budapest. 64-74.

Giddens, A. (2003): Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest. 617-622.

Kelemen Elemér (2003): A PISA vizsgálatok eredményeinek közoktatás-politikai konzekvenciái. Új Pedagógiai Szemle, 4. sz. 21-33.

Mihály Ildikó (2003): Nemzetközi olvasásvizsgálat - PIRLS 2001. Új Pedagógiai Szemle, 7-8. sz. 201-211.

Nahalka István (2002): Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 2002. 50-90.

Orosz Sándor (2001): Tudásmérés a XX. század utolsó éveiben. In: Báthory Zoltán - Falus Iván (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből. Osiris Kiadó, Budapest. 270-293.

Vári Péter és munkatársai (2003): Hogyan olvasnak a magyar kilencévesek? A PIRLS 2001 eredményei a PISA és a PIRLS-vizsgálat összehasonlításának tükrében. Iskolakultúra 8. sz. 118-138.

Vári Péter (alkotó szerk.) (2003): PISA-vizsgálat 2000. Mintafeladatokkal. Műszaki Kiadó, Budapest.

www.kompetenciameres.hu

4. A kulcskompetenciák és a kritikus kompetenciák fejlesztése

Balázs Ildikó – Felvégi Emese – Rábainé Szabó Annamária – Szepesi Ildikó (2006): A 2006-os Országos kompetenciamérés tartalmi kerete.

http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kompetencia-13_orzagos_meres

Demeter Kinga (szerk.) (2006): A kompetencia. Kihívások és értelmezések. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=kompetencia>

Henczi Lajos (2006): Vállalati elvárások a szakképzésben – a kompetencia-felfogások és a kompetenciamodellek fejlődése, Szakképzési Szemle, 2. sz.

Józsa Krisztián – Nikolov Marianne (2005): Az angol és német nyelvi készségek fejlettségét befolyásoló tényezők. Magyar Pedagógia, 105. évf., 3. sz. 307-337.

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Jozsa_Nikolov_MP1053.pdf

Knausz Imre (2009): A kompetencia struktúrája és a kompetenciaalapú oktatás. Iskolakultúra, XIX. évf., 7-8. sz. 71-83.

<http://epa.oszk.hu/00000/00011/00139/pdf/2009-7-8.pdf>

Mihály Ildikó (2003): Még egyszer a kulcskompetenciákról. Új Pedagógiai Szemle, 6. sz. 103-112.

Kerber Zoltán (2006): A tantárgyközi oktatás helyzete. In: Kerber Zoltán (szerk.): Hidak a tantárgyak között. Keresztntantervi kompetenciák és tantárgyközi kapcsolatok. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=Hidak-Tantargykozi>

Nagy József (1997): Kompetenciamodell és nevelés. Iskolakultúra, 3. sz. 71-81.

Nagy József (2000): A kritikus kognitív képességek kritériumorientált fejlesztése. Új Pedagógia Szemle, 7-8. sz. 255-269.

Molnár Gyöngyvér – Csapó Benő (2003): A képességek fejlődésének logisztikus modellje. Iskolakultúra, 2. sz. 57-69.

Nikolov Marianne (2007): A magyarországi nyelvoktatás-fejlesztési politika: Nyelvoktatásunk a nemzetközi trendek tükrében. In: Vágó Irén (szerk.): Fókuszban a nyelvtanulás. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 43-72.

<http://www.ofi.hu/tudastar/fokuszban-nyelvtanulas/nikolov-marianne>

Nikolov Marianne (2011): Az idegen nyelvek tanulása és a nyelvtudás. Magyar Tudomány, 172. évf., 9. sz. 1048-1057.

<http://www.matud.iif.hu/2011/09/04.htm>

Revákné Markóczi Ibolya (2010): A 9-10 éves tanulók természettudományos problémamegoldó stratégiájának vizsgálata. Magyar Pedagógia, 110. évf., 1. sz. 53-71.

Varga Attila (2006): Környezeti kompetenciák fejlesztése a tanítási gyakorlatban. In: Kerber Zoltán (szerk.): Hidak a tantárgyak között. Keresztntantervi kompetenciák és tantárgyközi kapcsolatok. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=Hidak-Kornyezeti>

5. Az egyéni különbségek szerepe a nevelő, oktató munkában

Balogh László (2003): Az iskolai tehetségnevelés helyzete hazánkban - európai kitekintéssel. Alkalmazott Pszichológia, 2. sz. 89-102.

Bárdossy Ildikó (2003): A tanulók közötti különbségek és a tanulás fejlesztése. In: Monostori Anikó (szerk.): A tanulás fejlesztése. OKI. Budapest. 95-110.

Báthory Zoltán – Falus Iván (szerk.) (2001): Tanulmányok a neveléstudomány köréből 2001. Osiris Kiadó, Budapest. 270-288.

Bernáth László – Révész György (szerk.) (1997): A pszichológia alapjai. Tertia, Budapest. 153-163. o.

Csépe Valéria (2008): Diszlexia és olvasásfejlődés. Szüksége van-e a pedagógiának idegtudományra? Pedagógusképzés, 6. évf., 1-2. sz. 79-99.

Csoma Gyula (2003): Mesterség és szerep: A nevelési- tanítási szerep a pedagógusok és az andragógusok munkájában. PTE TTK FEEFI. Pécs.

Erőss Gábor – Kende Anna (szerk.) (2008): Túl a szegregáción. L'Harmattan, Budapest.

Falus Iván (szerk.) (2003): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 223-139.

Fényes Hajnalka (2009): Nemek szerinti iskolai eredményesség és a férfihátrány hipotézis. Magyar Pedagógia, 109. évf., 1. sz. 77-101.

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Fenyesh_MP1091.pdf

Csépe Valéria (2008): A különleges oktatást, nevelést és rehabilitációs célú fejlesztést igénylő (SNI) gyermekek ellátásának gyakorlata és a szükséges teendők. In: Fazekas. Köllő – Varga (szerk.): Zöld könyv a magyar közoktatás megújításáért. Ecostat, Budapest. 139-166.

<http://oktatas.magyarorszagholnap.hu/images/ZKTartalom.pdf>

Forray R. Katalin – Hegedűs T. András (2001): Oktatáspolitikai változások a cigány gyerekek iskoláztatásában. In: Andor Mihály (szerk.): Romák és oktatás. Iskolakultúra Könyvek 8. Pécs, 13-30.

Gordon Győri János (2004): Tehetségpedagógiai módszerek. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár, Gondolat, Budapest.

Illyés Sándor (1994): A különösség problémája a neveléstudományban. Új Pedagógiai Szemle, 1. sz. 9-13.

N. Kollár K. – Szabó É. (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest.

Liskó Ilona (2001): A cigány tanulók és a pedagógusok. Iskolakultúra, 12. sz. 3-14.

Nagy Mária (2001): Felkészítés az iskolai gyakorlatra a cigány tanulók nevelése, oktatása területén. Iskolakultúra, 12. sz. 43-57.

Nagy József (2000): XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest. 67-69. , 76-79. , 160-173. , 175-243., 248-296.

Nahalka István (2002): Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Konstruktivizmus és pedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 50-62.

Némethné Tóth Ágnes (2009): Tanári attitűdök és inkluzív nevelés. Magyar Pedagógia, 109. évf., 2. sz. 105-120.

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Nemetne_MP1092pdf.pdf

Pető Ildikó (2003): Inklúzió a nevelésben. Iskolakultúra, 10. sz. 3-12.

Pukánszky Béla (1995): Segítő nevelés a pedagógia történetében. Magyar Pedagógia, 3-4. sz.

Ranschburg Jenő (1998): Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 11-29. , 95-140.

6. Tervezés és értékelés a tanári munkában

Bábosik István (1999): A nevelés elmélete és gyakorlata. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 152-153.

Báthory Zoltán (2000): Tanulók, iskolák - különbségek. Egy differenciális tanításemélet vázlat. OKKER Kiadó, Budapest. 221-247.

Bohács Krisztina (2010): A dinamikus értékelés. Magyar Pedagógia, 110. évf., 4. sz. 311-328.
http://www.magyarpedagogia.hu/document/Bohacs_MP1104.pdf

Csapó Benő (2003): A pedagógiai értékeléstől a tanítás módszereinek megújításáig: diagnózis és terápia. Új Pedagógiai Szemle, 3. sz. 12-27.

Halász Gábor (2002): Hazai és nemzetközi törekvések az iskolai értékelés rendszerében. Új Pedagógiai Szemle, 2. sz.

Kotschy Beáta (2003): Az iskolai oktatómunka tervezése. In: Falus Iván (szerk.): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 469-484.

Knausz Imre (2008): Mit kezdünk az értékeléssel? Adalékok az integrációs nevelés pedagógiájához. Integrációs Pedagógiai Műhely Füzetek 1. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest.

http://www.wekerle.gov.hu/?oldal_id=764

Lannert Judit – Nagy Mária (szerk.) (2006): Eredményes iskola. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=EredmenyesIskola>

Tóth László (2000): Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvek, Debrecen. 176-188.

Zrinszky László (2002): Neveléstudomány. Műszaki Kiadó, Budapest. 279-285.

Kozma Tamás (2001): Bevezetés a nevelésszociológiába. Budapest. 436-447.

7. Az intézményes nevelés, oktatás tárgyi környezete, infrastruktúrája

Cserhalmi Zsuzsa (2003): A tankönyv mint taneszköz. Könyv és Nevelés, 1. sz. 53-62.

Dancsó Tünde (2007): A Sulinet Digitális Tudásbázis tananyagainak felhasználása az oktatásban. Új Pedagógiai Szemle, 9. sz. 128-143.

Dárdai Ágnes (1997): A tankönyv a reformpedagógiában. Iskolakultúra, 3. sz. 41-48.

Dárdai Ágnes (2002): Külföldi és magyar történelemtankönyvek európai integrációs képe. Iskolakultúra, 1. sz. 62-72.

Dárdai Ágnes (2002): A tankönyvkutatás alapjai. Dialóg Campus Kiadó, Budapest - Pécs. 13-15., 62-65., 66-72.

Falus Iván (szerk.) (2003): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 317-336.

Fehér Katalin (2001): Első magyar nyelvű pedagógiai tankönyveink. Könyv és Nevelés, 1. sz. 47-51.

Karlovitcz János (2000): Tankönyvügyünk történeti és nemzetközi összehasonlítások tükrében. Iskolakultúra, 11. sz. 115-120.

Kőfalvi Tamás (2006): e-Tanítás. Információs és kommunikációs technológiák felhasználása az oktatásban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Mészáros István (1988): A tankönyvkiadás története Magyarországon. Tankönyvkiadó, Budapest.

Molnár Gyöngyvér: A 21. század iskolájának berendezése. In: Kárpáti Andrea – Molnár Gyöngyvér – Tóth Péter – Főző Attila (szerk.) (2008): A 21. század iskolája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 9-41.

<http://www.scribd.com/doc/58123221/A-21-szazad-iskolaja>

Nagy Péter Tibor (2002): Oktatástörténet és taneszközpolitika. Educatio, 4. sz.

Németh András (2002): A tanterem és berendezésének története. Iskolakultúra, 9. sz. 17-28.

Németh András (1999): A nevelés-oktatás térbeli környezetének változásai. In: Németh András - Ehrenhard Skiera: Reformpedagógia és az iskola reformja. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 266-289.

Kozma Tamás (2001): Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 123- 256, 259-303.

8. A pedagógiai kommunikáció

Bagdy Emőke – Telkes József (1998, illetve további kiadások): Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. A pedagógia időszerű kérdései. Tankönyvkiadó, Budapest. (Empátia- és kommunikációfejlesztés pedagógusok számára című fejezet: 122-140.; és A nonverbális készségek fejlesztése című fejezet 235-243.)

Balázs Sándor (2000): A pedagógia kommunikációs képességek fejlesztésének elméleti és gyakorlati problémái. Okker Kiadó, Budapest.

Buda Béla (1994, illetve további kiadások): A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula Kiadó, Budapest. (III. fejezet: A közvetlen emberi kommunikáció csatornáit: 65-104.; IV. fejezet: A közvetlen emberi kommunikáció folyamata és dinamikája: 15-140.)

<http://mek.oszk.hu/02000/02009/02009.htm#14>

Buda Béla (1997): Kommunikáció az osztályban. In: Mészáros Aranka (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelentésvilága. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 13-22.

Forgas, Joseph P. (1989, illetve későbbi kiadások): A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó, Budapest. (1. Nem verbális kommunikáció és A nem verbális üzenetek változatai című fejezetek: 155-197.)

Horváth Szabó Katalin (1994): Konfliktusmegoldó stratégiák. Új Pedagógiai Szemle, 11. sz. 28-32.

Kósáné Ormai Vera (1998): A mi iskolánk. Adu Print Kiadó, Budapest.

Mészáros Aranka (szerk.) (2000): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága. ELTE, Eötvös Kiadó, Budapest.

Réger Zita (1990): Utak a nyelvhez. Akadémia Kiadó, Budapest. 89-157.

Szitó Imre (2003): Kommunikáció az iskolában. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

Vámos Ágnes (2006): A pedagógia és a nyelv. In: Kelemen Elemér – Falus Iván (szerk.): Tanulmányok a neveléstudomány köréből 2005. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 45-63.

Kárpáti Andrea (2003): Az informatika hatása az iskola szervezetére, kommunikációs és oktatási-nevelési kultúrájára. Új Pedagógiai Szemle, 5. sz. 38-49.

9. A pedagógus szakma jellemzői

Biró Zsuzsanna Hanna (2009): A magyar neveléstudományi kommunikáció jellemzői (1997-2006). Összehasonlító tudományszociológiai elemzés, avagy kísérlet egy nemzetközi kutatás adaptációjára. Magyar Pedagógia, 109. évf., 1. sz. 49-76.

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Biro_MP1091.pdf

Csapó Benő (2011): Az oktatás tudományos hátterének fejlődése. Magyar Tudomány, 172. évf., 9. sz. 1065-1076.

<http://www.matud.iif.hu/2011/09/06.htm>

Géczi János (2003): A pedagógiai sajtó szerepvállalása a hazai neveléstudományban. Iskolakultúra, 8. sz. 53-60.

Géczi János (2007): A magyar neveléstudományi sajtó a 19-20. század fordulóján. Magyar Pedagógia, 1. sz. 57-66.

Falus Iván (szerk.) (2007): A pedagógussá válás folyamata. Gondolat Kiadó, Budapest.

Falus I. – Golnhofer E. – Kotschy A.né – M. Nádas M. – Szokolszky Á. (1989): A pedagógia és a pedagógusok. Akadémiai Kiadó, Budapest. 66-78.

Falus Iván (2002): A pedagógusképzés modelljei az európai közösség országaiban. In: Bábosik István – Kárpáti Andrea (szerk.): Összehasonlító pedagógia. A nevelés és oktatás nemzetközi perspektívái. BIP, Budapest. 87-103.

Kocsis Mihály (2002): Tanárok véleménye a pályáról és a képzésről. Iskolakultúra, 5. sz.

Nagy Mária (szerk.) (1998): Tanári pálya és életkörülmények. Országos Közoktatási Intézet – Okker Kiadó, Budapest.

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=Tanari-palya>

Nahalka István (2003): A modern tanítási gyakorlat elterjedésének akadályai, illetve lehetőségei, különös tekintettel a tanárképzésre. Új Pedagógiai Szemle, 3. sz. 28-38.

Németh András (2004): A pedagógusszerep történeti változásai. In: Németh András - Pukánszky Béla: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest. 457-503.

Sz. Tóth János (szerk.) (2001): Európa kézikönyv az élethosszig tartó tanulásról. MNT – SZIE, Budapest.

Szabó Ildikó: Tanárok szakma- és szerepfelfogása a kilencvenes években.

Zrinszky László (2008): A felnőttképzés tudománya. Bevezetés az andragógiába. Okker Kiadó, Budapest.

10. Tanulási és tanítási stratégiák, módszerek

Arató Ferenc – Varga Aranka (2008): Együtt-tanulók kézikönyve. Bevezetés a kooperatív tanulásszervezés rejtelmeibe. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest.

http://www.wekerle.gov.hu/?oldal_id=764

Balogh László (1998): Tanulási stratégiák és stílusok, a fejlesztés pszichológiai alapjai. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit (szerk.) (2008): Európa kulturális fővárosai és a kultúrák együttélése. Oktatási program középiskolák számára. Pécsi Tudományegyetem, Pécs.

<http://nevtud.btk.pte.hu/menu/89/20>

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (2003): Kooperatív pedagógiai stratégiák az iskolában IV. PTE BTK Tanárképző Intézet, Pécs.

<http://pedtamop412b.pte.hu/menu/40/26>

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (szerk.) (2007): A kritikai gondolkodás fejlesztése II. – az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Válogatás pedagógusok és pedagógusjelöltek munkáiból. Pécsi Tudományegyetem, Pécs.

http://pedtamop412b.pte.hu/files/tiny_mce/File/KG2.pdf

Falus Iván – Kimmel Magdolna (2003): A portfólió. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár, Gondolat Kiadói Kör, Budapest, ELTE BTK Neveléstudományi Intézet.

Kagan, Spencer (2001): Kooperatív tanulás. Önkonet Kft. Budapest.

Knausz Imre (2001): A tanítás mestersége. (Egyetemi jegyzet)

<http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.pdf>

Mező Ferenc (2004): A tanulás stratégiája diákoknak és felnőtteknek. Pedellus Novitas Kft. Debrecen.

D) KIEGÉSZÍTŐ TÁJÉKOZÓDÁSI FORRÁSOK TANTÁRGYANKÉNT

www.arkadia.pte.hu

modszerver.babits.pte.hu

A tantárgyak helyzete. A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai. OKI, Budapest.

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=kozepfoku>

- [Franyó István • Biológiatechnológia a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Radnóti Katalin • Fizikatanítás a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Kőrösné Mikis Márta • Informatikatanítás a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Fernengel András • Kémiatechnológia a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Somfai Zsuzsa • A matematikatanítás helyzete a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Bodóczy István • Rajz, vizuális kultúra tantárgy tanítása a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Gergely Gyula • Testnevelés a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Ranschburg Ágnes • Történelemtanítás a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Szekszárdi Júlia – Varga Attila • Osztályfőnök a középiskolában – A 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Ütőné Visi Judit • A földrajz tantárgy helyzete és fejlesztési feladatai a középiskolákban](#)
- [Kerber Zoltán • A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítása a középiskolában – a 2003-as obszervációs felmérés tapasztalatai](#)
- [Petneki Katalin • Az idegen nyelvek oktatásának helyzete a középiskolákban – két idegen nyelv, az angol és a német példáján](#)
<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=kozepfoku>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Franyo-Biologiatanitas>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Radnoti-Fizikatanitas>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Korosne-Informatikatanitas>

- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Fernengel-Kemiatanitas>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Somfai-Matematikatanitas>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Bodoczky-Rajz>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Gergely-Testneveles>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Ranschburg-Tortenelem>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Utone-foldrajz>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Kerber-magyar>
- <http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kozepfoku-Petneki-idegen>
- www.arkadia.pte.hu
- www.modszerver.babits.pte.hu
- MódszerLesen - RAABE Tanácsadó és Kiadó Kft, 2010.

E) KIEGÉSZÍTŐ SZAKMÓDSZERTANI IRODALOMJEGYZÉK

Angol nyelvtanári MA

Alderson, J. C., Clapham, C. & Wall, D. (1995). *Language test construction and evaluation*. Cambridge: Cambridge University Press.

Brinton, C., Snow, M.A., & Wesche, M. B. (2003). *Content-based second language instruction*. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Brown, D. (1994). *Principles of language learning and teaching*. Prentice Hall: London.

Brown, D. (1994). *Teaching by principles. An interactive approach to language pedagogy*. Prentice Hall: London.

Brown, D. J. (2002). *Doing second language research*. Oxford: Oxford University Press.

Bruner, J. (1996). *The culture of education*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

Byram, M. (1989) *Cultural Studies in Foreign Language Education*. Clevedon: Multilingual Matters.

Council of Europe (2001). *Common European framework of reference*. Cambridge: Cambridge University Press.

Dörnyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner*. London: Lawrence Erlbaum.

Dörnyei, Z. (2007). *Research methods in applied linguistics*. Oxford: Oxford University Press.

- Duff, P. (2002). Research approaches in applied linguistics. In R. B. Kaplan (Ed.), *The Oxford handbook of applied linguistics* (pp.13-23). Oxford: Oxford University Press.
- Ellis, R. (1994). *The study of second language acquisition* (pp. 1-45). Oxford: OUP.
- Ellis, R. (2005). Principles of instructed language learning. *System*, 33, 209-224.
- Hall, J. K. (2003) *Teaching and Researching: Language and Culture*. London: Longman.
- Harmer, J. (1991). *The practice of English language teaching*. Essex, UK: Longman.
- Hedge, T. (2000). *Teaching and learning in the classroom*. Oxford: OUP.
- Hinkel, E. (2000) *Culture in Second Language Teaching and Learning*. Cambridge: CUP.
- Hinkel, E. (ed.) (2005). *Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning*. Lawrence Erlbaum. (selected chapters)
- Hughes, A. (2003). *Testing for language teachers* (2nd Ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Johnson, K. E. (2006). The sociocultural turn and its challenges for second language teacher education. *TESOL Quarterly*, 40(1), 235-257.
- Kramsch, C. (1993) *Context and Culture in Language Teaching*. Oxford: OUP.
- Krashen, S. (1993). *The power of reading*. Englewood, Colorado: Libraries Unlimited.
- Kriegler-Huber, M., Lázár, I., Strange, J. (2003) *Mirrors and windows. An intercultural communication textbook*. Strasbourg Cedex: Council of Europe Publishing.
- Lázár, I. (2003) *Incorporating intercultural communicative competence in language teacher education*. Strasbourg Cedex: Council of Europe Publishing.
- Leaver, B.L., Ehrman, M., & Shekhtman, B. (2005). *Achieving success in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mackey, A., & Gass, S. (2005). *Second language research: Methodology and design*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Marsh, D. (2002). *Content and language integrated learning: The European dimension - actions, trends and foresight potential*.
<http://europa.eu.int/comm/education/languages/index.html>

Martin, R., Sexton, C., Franklin, & Gerlovich, J. (2005). *Teaching science for all children: Inquiry methods for constructing understanding*. Boston: Pearson Education.

McCarthy, M. J. & Carter, R. (1995). 'Spoken Grammar: What is It and How Do We Teach It.?' *ELT Journal* 49 (3): 207-218.

McNamara, T.F. (1996) *Measuring second language performance*. London and New York: Longman.

Nikolov, M. (2002). *Issues in English language education*. Bern: Peter Lang.

Nikolov, M., & Józsa, K. (2006). Relationships between language achievements in English and German and classroom-related variables. In M. Nikolov, & J. Horváth (Eds.), *UPRT 2006: Empirical studies in English applied linguistics* (pp.197-224). Pécs: Lingua Franca Csoport, PTE.

Nikolov, Marianne. (2007) A magyarországi nyelvoktatás-fejlesztési politika: Nyelvoktatásunk a nemzetközi trendek tükrében. In Irén Vágó (Ed.), *Fókuszban a nyelvtanulás* (pp. 43-72). Budapest: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet.

Nunan, D. (2005). *Task-based language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Oxford, R. 1990. *Language learning strategies: What every teacher should know*. NY: Newbury House.

Robinson, P. (2002). Learning conditions, aptitude complexes and SLA: A framework for research and pedagogy. In P. Robinson (Ed.), *Individual differences and instructed language learning* (pp.113-136). Amsterdam: John Benjamins.

Schank, R. C., & Abelson, R. P. (1995). Knowledge and memory: The real story. In R. S. Jr. Wyer (Ed.), *Advances in social cognition. Volume VIII* (pp. 1-85). Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.

Sparks, R., & Ganschow, L. (2001). Aptitude for learning a foreign language. *Annual Review of Applied Linguistics*. 21. 90-111.

Stryker, S. B., & Leaver, B.L. (1997). *Content-based instruction in for foreign language education*. Washington, D.C.: Georgetown University Press.

Ur, P. (1997). *A course in language teaching. Practice and theory*. Cambridge: CUP.
Valdes, J. M. (ed.) (1996) *Culture Bound*. New York: CUP.

Webster, L. & Mertova, P. (2007). *Using narrative inquiry as a research method*. London: Routledge.

Whelan-Ariza, E.N. (2006). *Not for ESOL teachers: What every classroom teacher needs to know about the linguistically, culturally, and ethnically diverse student*. Boston: Pearson Education.

Williams, M., & Burden, R. L. (1997). *Psychology for language teachers: A social constructivist approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Biológia

Bán Sándor (2010): Kiegészítő fejezetek a biológia érettségihez. Maxim Könyvkiadó, Szeged.

Békefi Irén – Bosnyák Magdolna (1998): Barátunk a természet. Tanári kézikönyv természetvédelmi szakkör vezetéséhez DK-Dunántúl területén. JPTE University Press, Pécs. 467.

Berend Mihály – Berendné Németh Éva (1999): Biológia feladatgyűjtemény középiskolásoknak. Irány az egyetem! Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Berend Mihály – Szerényi Gábor (1994): Biológia I. Növénytan. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Berend Mihály – Szerényi Gábor (1994): Biológia II. Állattan, ökológia. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Berend Mihály – Gömör András – Kiss János – Müllner Erzsébet – Tóth Géza (1995): Biológia III. A sejtbiológia. Az állati és emberi szövetek. Szaporodás és egyedfejlődés. Öröklődés és változékonyság. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Berend Mihály – Gömör András – Szerényi Gábor (1996): Biológia IV: Az emberi szervezet létfenntartó szervrendszerei és folyamatai. Önszabályozás. Az állatok viselkedése. Populációgenetika és evolúció. A bioszféra evolúciója. Biotechnológia. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Berend Mihály – Berendné Németh Éva – Kiss János – Szerényi Gábor (1996): Biológiai feladatsorok felvételizőknek. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Berend Mihály – Berendné Németh Éva (1996): Biológiai diáklexikon. Akadémiai Kiadó - Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Berend Mihály – Berendné Németh Éva – Kovács O. (1999): Biológia feladatgyűjtemény középiskolásoknak. Irány az egyetem! Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Berger Józsefné (2009): Az ember. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

- Berger Józsefné (2010): Az élő természet. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Bognárné Cser Ágnes (1992): Akiknek a tudást köszönhetjük. Biológiai olvasókönyv középiskolásoknak. Integra-Projekt Kft. Budapest.
- Bodzsár Éva (2005): Kézikönyv a biológiatanítás módszertanához. Trefort Kiadó, Budapest.
- Borissza Endre – Villányi Attila – Zentai Gábor (1995): Ötösöm lesz genetikából. Példatár és tesztgyűjtemény. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Bostock, L. – Luck, S. – Merrel, S. (ed.) (2005): Az emberi test. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- Both Mária – Csorba F. László (2003): Források. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Csókási Andrásné – Horváth Andrásné – Jámbor Gyuláné – Kissné Gera Ágnes (1998): Biológia. Biológiai vázlatok, táblázatok, fogalmak gyűjteménye. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.
- Fazekas György (1995): Biológiai feladatok középiskolások számára. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Fazekas György (1999): Biológiai feladatban. 10 000 feladat középiskolásoknak. Scolar Kiadó, Budapest.
- Fazekas György – Szerényi Gábor (1999): Problémafeladatok biológiából. Scolar Kiadó, Budapest.
- Fazekas György – Szerényi Gábor (2002): Biológia I. II. Scolar Kiadó, Budapest.
- Franyó István (1990): Biológiai tesztsorozatok általános iskolásoknak. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.
- Gál Béla (2010): Biológia 10. Mozaik Kiadó, Szeged.
- Gál Béla (2010): Biológia 11. Mozaik Kiadó, Szeged.
- Gál Béla (2010): Biológia 12. Mozaik Kiadó, Szeged.
- Gál Béla – Gál Viktória (2009): Biológia feladatgyűjtemény közép- és emelt szintű érettségire készülőknél Mozaik Kiadó, Szeged.
- Gál Béla – Kánitz József – Kovács László – Németh Endre – Szécsi Szilveszter (1990): Biológiai tesztek középiskolásoknak "esszé bank". Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.

Iványi Ildikó — Lehmann Antal (szerk.) (2002): A Duna–Dráva Nemzeti Park. Mezőgazda Kiadó, Budapest.

Kriska György (szerk.) (2003): Informatikai eszközök a biológia oktatásában. Tanári kézikönyv a 12-18 éves korosztály oktatásához CD-melléklettel. Sorozatszerkesztő: Kárpáti Andrea. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Kropog Erzsébet — Mándics Dezső — Molnár Katalin (2000): 5000 feladat biológiából középiskolásoknak, felvételizőknek. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.

Lénárd Gábor (2007): Biológia 10. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Lénárd Gábor (2007): Biológia 11. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Lénárd Gábor (2007): Biológia 12. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Mándics Dezső — Molnár Katalin (2000): Biológia. Ennyit kell(ene) tudnod. Akkord Kiadó és Panem Könyvkiadó, Budapest.

Mándics Dezső — Molnár Katalin (2008): Biológia középiskolásoknak, érettségizőknek Panem Könyvkiadó, Budapest.

Müllner Erzsébet (1998): Biológiai gyakorlatok középiskolásoknak 9-12. osztály. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.

Németh Endre (1991): Biológiai összefüggések, logikai vázlatok. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.

Németh Endre (2009): Fogalmak és szómagyarázatok a biológia érettségi vizsgához Mozaik Kiadó, Szeged.

Németh Endre — Szécsi Szilveszter (1991): Biológiai fogalmak és összehasonlító táblázatok. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.

Németh Gábor (1990): Így oldunk meg genetikai feladatokat. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.

Oláh Zsuzsa (1996): Biológia I. Állatok és növények. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Oláh Zsuzsa (1996): Biológia II. Biokémia, sejttan és az ember szervezete. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Oláh Zsuzsa (1996): Biológia III. Genetika, evolúció, ökológia, etológia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Oláh Zsuzsa (2002): Biológia 10. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Oláh Zsuzsa (2003): Biológia 11. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Oláh Zsuzsa (2004): Biológia 12. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Perendx Mária (1996): Biológiai vizsgálatok. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Sebőkné Orosz Katalin (2006): Integrált szövegelemzési feladatok biológiából emelt szintű szóbeli érettségihez. Scolar Kiadó, Budapest.

Szeberényi József (1985): Biológiai Fejtörő. Gondolat, Budapest.

Szerényi Gábor (2004): Emelt szintű és középszintű írásbeli érettségi feladatsorok biológiából. Scolar Kiadó, Budapest.

Szerényi Gábor (2007): Biológia tankönyv érettségizőknek. Korona Kiadó, Budapest.

Szerényi Gábor (2010): Biológia érettségi 1. Mozaik Kiadó, Szeged.

Szerényi Gábor (2011): Biológia érettségi 2. Mozaik Kiadó, Szeged.

Szerényi Gábor (2010): Biológia szakközépiskolásoknak. Mozaik Kiadó, Szeged.

VanCleave, Janice (1995): Biológia: 101 könnyű és látványos kísérlet a biológia játékos tanulásához. Springer Hungarica Kiadó Kft., Budapest.

Villányi Attila (2004): Biológiai feladatgyűjtemény 15-18 éveseknek. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.

Fizika

Főző Attila László, Tasnádi Péter (szerk.) (2003): Informatikai eszközök a fizika oktatásában. Tanári kézikönyv a 12-18 éves korosztály oktatásához CD-melléklettel. Sorozatszerkesztő: Kárpáti Andrea.

Juhász András (szerk.) (1993): Fizikai kísérletek gyűjteménye. I., II., III. Typotex Kiadó, Budapest.

Radnóti Katalin – Poór István – Wagner Éva – Nahalka István (szerk.) (2002): A fizikatanítás pedagógiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Simonyi Károly (1981): A Fizika Kultúrtörténete. Gondolat Kiadó. Budapest.

Zátonyi Sándor (2001): *Képességfejlesztő fizikatanítás*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

„A Fizika Tanítása” című módszertani folyóirat különböző számai. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.

A Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok különböző számai.

Földrajz

Balogh B. – Teperics K. (1995): *A középiskolai földrajztanítás módszertana*. KLTE, Debrecen.

Császár Zs. (2000): *A földrajz tantárgy adaptív oktatásának lehetőségei*. A földrajz tanítása, Mozaik Kiadó, Szeged, 5. sz.

Csíkos Cs. (1998): *A földrajzi tudás jellege*. A földrajz tanítása, Mozaik, Szeged, 5. sz.

Csíkos Cs. (1997): *Milyen a jó földrajzi feladat*. A földrajz tanítása, Mozaik, Szeged, 2. sz.

Farsang A. (2004): *„Jövőorientált, időtálló” Földrajzoktatás*. (A módszertani váltás szükségességéről, lehetőségeiről) *Iskolakultúra*. 11. sz. 116-126.
<http://epa.oszk.hu/00000/00011/00087/pdf/szemle2004-11.pdf>

Fehér J. (1980): *A földrajztanítás módszertana*. Tankönyvkiadó, Budapest.

Kormány Gy. (1996): *Szemléltetés a földrajzoktatásban*. A földrajz tanítása, Mozaik, Szeged. 5. sz.

Kormány Gy. (2005): *A földrajz tanítása*. Nyíregyházi Főiskola.

Makádi M. (2005): *Módszertani kézikönyv 1*. Stiefel-Eurocart Kft., Budapest.

Makádi M. (2006): *Módszertani kézikönyv 2*. Stiefel-Eurocart Kft., Budapest.

Próbáld F. (1999): *A földrajztanítás Magyarországon*. In: Ütőné Visi Judit (szerk.): *Vizsgatárgyak, vizsgamodellek II*. OKI, Budapest.

A Földrajz Tanítása folyóirat cikkei (Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.)

Francia

Anthologie de la didactique du FLE, Szöveggyűjtemény a francia mint idegen nyelv módszertanának tanulmányozásához, Budapest, Eötvös Könyvkiadó, 2003.

Bárdos, Jenő: Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 2000.

Bogaards, Paul: Le vocabulaire dans l'apprentissage des langues étrangères, LAL, Crédif, Hatier-Didier, Paris. 1994.

Bolton, Sibylle: Évaluation de la compétence communicative en langue étrangère, LAL, Crédif-Hatier, Paris. 1987.

Cadre européen commun de référence pour les langues, Apprendre, enseigner, évaluer.

Chiss, J.-L. — David, J. — Reuter, Y.: Didactique du français, Paris, Nathan, 1995.

Cuq, Jean-Pierre: Le français langue seconde, Paris, Hachette, 1991.

Dufeu, Bernard: Les approches non conventionnelles des langues étrangères, Paris, Hachette, 1996.

Gaonac'h, Daniel: Acquisition et utilisation d'une langue étrangère, Paris, Hachette, 1990.

Gohard-Radenkovics, Aline — Radenkovics, Mirko: Pratiques de l'évaluation, Le Français dans le Monde, Paris, Hachette, N° aout/sept. 1993. 38-40.

Kahn, Gisele: Des pratiques de l'écrit, Paris, Hachette, 1993.

Keresztény Eva: A lexikatanítás problémái, Generalia, A nyelvtanár-továbbképzés egy lehetséges modellje, Szeged, 1996, 197-205.

Lévy, D. — Zarate, G.: La médiation et la didactique des langues et des cultures, Le français dans le monde, Recherches et applications, Cle Int. 2003.

Medgyes Péter: A nyelvtanár. A nyelvtanítás módszertana, Dialogus, A jegyzeteket és a feladatokat Major Eva írta, Egyetemi Könyvtár, Corvina, Budapest. 1997.

Moirand, Sophie: Enseigner a communiquer en langue étrangère, Paris, Hachette, 1990.

Oszetzky Éva: Szókincsfejlesztés a francia nyelv tanításában, gondolatok egy szókincsfelmérés kapcsán, Nyelvpedagógia, Iskolakultúra, Pécs. 2001. 105-111.

Puren, Christian: Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues, Paris, Hathan, 1988

Tréville, Marie-Claude — Duquette, Lise : Enseigner le vocabulaire en classe de langue, Hachette, Paris. 1996.

Kémia

Arányiné Haman Ágnes (2004): Kooperatív tanulási és tanítási technikák alkalmazása a kémiaoktatásban. Flaccus Kiadó, Budapest.

Mojzes János (1991): Módszerek és eljárások a kémia tanításában. Tankönyvkiadó, Budapest.

Mojzes János — Cs. Nagy Gábor (1978): Kémia tantárgypedagógia. Tankönyvkiadó, Budapest. 1978.

Módszerek és eljárások 1-10. kötet. KLTE Kémia Szakmódszertani Részleg, Debrecen. 1980-1998.

„A Kémia Tanítása” című módszertani folyóirat különböző számai. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.

Magyar nyelv és irodalom

Bánréti Zoltán: Gyerek és anyanyelv. Tankönyvkiadó, Budapest. 1979.

Bánréti Zoltán: Kamasz és anyanyelv. Tankönyvkiadó, Budapest. 1981.

Bánréti Zoltán: Nyelvészeti kutatás és oktatás. In: Terts István (szerk.): Nyelv, nyelvész, társadalom. Emlékkönyv Szépe György 65. születésnapjára. Janus Pannonius Tudományegyetem, Pécs - PSZM Projekt Programiroda Budapest. 1996.

Bánréti Zoltán: Nyelvészet és pedagógia. Pedagógiai Szemle, 1973. 1. sz.

Bánréti Zoltán – Papp Ágnes: Tanítás és tanulás I-II. Nodus, Veszprém, 1994.

Báthory Zoltán: A verbális képesség néhány tantervi-tantárgyi összefüggése. Új Pedagógiai Szemle, 1997. 9. sz.

Gordon Győri János (szerk.): Irodalomtanítás a világ kilenc oktatási rendszerében. PONT Kiadó, Budapest. 2003.

É. Kiss Katalin: A műveltségterület változása. Iskolakultúra, 1996. 5. sz.

Hargitai József: Anyanyelvi képzés az alsó tagozaton. Iskolakultúra, 1992. 1. sz.

Herbst Mária: Modern nyelvészet - anyanyelvi oktatás. Tankönyvkiadó, 1987.

Horváth Zsuzsanna: Szövegek és olvasók - Helyzetkép a tanulók szövegértéséről. In: Mátrai Zsuzsa (szerk.): Monitor '95. Országos közoktatási Intézet: Budapest. 1997.

- Hoffmann Ottó: Útkeresés a fogalmazástanításban. Tankönyvkiadó: Budapest. 1983.
- Hoffmann Ottó: Útmutató a nyelvi-kommunikációs nevelés c. segédanyag használatához. Baranya Megyei Pedagógiai Intézet, Pécs. 1989.
- Kádárné Fülöp Judit: Olvasás és kommunikáció. OPI, Budapest. 1985.
- Kucserka Zsófia: Az irodalomtanári mesterség gyakorlata és módszertana. PTE BTK, Pécs. 2011.
- Meliorisz Béla – Pethőné Nagy Csilla – Szívósné Vásárhelyi Zsuzsa: Hogyan csináljam? Kompetenciafejlesztő tanulási segédlet a kétszintű magyar nyelv és irodalom vizsga írásbeli feladataira való felkészüléshez. Korona Kiadó, Budapest. 2007.
- Pethőné Nagy Csilla: Irodalom 9. I-II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 2010.
- Pethőné Nagy Csilla: Irodalom 10. I-II. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest. 2011.
- Pléh Csaba: A tudás helye a nevelés folyamatában. Iskolakultúra, 1994. 22-23. sz.
- Réger Zita: Utak a nyelvhez. Akadémiai, 1990.
- Szabolcsi Miklós: Problémák a műveltségkép körül. Iskolakultúra, 1994. 22-23. sz.
- Szépe György (szerk.): Az anyanyelvi oktatás korszerűsítéséért. Tankönyvkiadó, 1976.
- Szépe György: Anyanyelvi nevelés a többnyelvű világban. In: Lengyel Zsolt - Navracsics Judit (szerk.): Alkalmazott Nyelvészeti Tanulmányok 2/2. Veszprém, 1998.
- Szilágyi N. Sándor: Ne lógasd a nyelvedet hiába! Helikon, Kolozsvár, 1996. november - 1997. április.
- Zsolnai József (szerk.): Anyanyelvtanítási kísérlet a kommunikációkutatás eredményei alapján. Bp. – Szekszárd. 1978.
- Zsolnai József: Nyelvi - irodalmi - kommunikációs nevelései kísérlet I-II. OOK Veszprém. 1982.
- Zsolnai József: A tanulás tervezése és irányítása a nyelvi, irodalmi és kommunikációs programban. Tankönyvkiadó, 1986.
- Fisher, Robert: Hogyan tanítsuk gyermekeinket tanulni? Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 1999.

Fisher, Robert: Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni? Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 1999.

Fisher, Robert: Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni történetekkel. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 2000.

Adamikné Jászó Anna: Az olvasó és a szöveg. Új Pedagógiai Szemle, 1996. 3. sz.

Bernáth Árpád (szerk.): A műértelmezés helye az irodalomtudományban. Studia Poetica 9, Szeged, 1990.

Cs. Czachesz Erzsébet: Az olvasásmegértés tanítása. Iskolakultúra, 1999. 2. sz.

Cs. Czachesz Erzsébet: Olvasás és pedagógia. Mozaik, 1998.

Cs. Czachesz Erzsébet: Változó perspektívák az olvasási képesség pedagógiai értelmezésében – Út a készségtől a motivált jelentéskonstrukcióig. Iskolakultúra, 2005. 10. sz.

Cserhalmi Zsuzsa: Amit az irodalomtanításról tudni kellene. Korona Kiadó, Budapest. 2000.

Cserhalmi Zsuzsa: Irodalom 10-11 éveseknek. Irodalom 11-12 éveseknek. Irodalomkönyv 7, 8, Korona Kiadó, 1997, 1998, 1999, 2001.

Domokos Zsuzsa: Mit ér az ember, ha magyartanár? Iskolakultúra, 2001. 5. sz.

Eck Júlia: Drámajáték - a középiskolai irodalomórán -. Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, Budapest. 2000.

Jefferson, Ann - Robey, David (szerk.): Bevezetés a modern irodalomelméletbe. Osiris, Budapest. 1995.

Kagan, Spencer: Kooperatív tanulás. Önkonet Kft., Budapest. 2001.

Kálmán C. György (szerk.): Az értelmező közösségek elmélete. Balassi Kiadó. 2001.

Kiszely Zoltán: The Write Way? Érvek és ellenérvek az eredmény és folyamatközpontú írásktatással kapcsolatban. Modern Nyelvoktatás, 1999. 4-5. sz.

Pethőné Nagy Csilla: Irodalomkönyv 9, 10, 12. Korona Kiadó, 2001, 2002.

Pethőné Nagy Csilla: Shakespeare és a reneszánsz dráma - Tanítási segédanyag a 9. évfolyam számára. In: Irodalom Tanári Kincseslád, RAABE Kiadó, 1999. D/9.14/1-28.

Pethőné Nagy Csilla: Shakespeare világa - Társasjáték a 9. évfolyam számára. In: Irodalom Tanári Kincseslád, RAABE Kiadó, 1999, H/1.1/1-4.

Pethőné Nagy Csilla: Módszertani kézikönyv – Befogadásközpontú és kompetenciafejlesztő irodalomtanítás a gimnáziumok és szakközépiskolák 9-12. évfolyamában. Korona Kiadó, Budapest. 2005.

Sipos Lajos (szerk.): Irodalomtanítás I-II, Pauz Kiadó - Universitas Kulturális Alapítvány, 1994.

Spira Veronika: Műközpontú és/vagy gyermekközpontú irodalomtanítás , A reader-response elmélet a tanításban. In: Nagy Attila (szerk.): A többkönyvű oktatás felé, OSZK, Budapest. 1995.

Keber Zoltán: A magyar nyelv és irodalomtantárgy helyzete az ezredfordulón. Új Pedagógiai Szemle, 2002. 10. sz. 45-62.

Knausz Imre: Műveltség és autonómia. Új Pedagógiai Szemle, 2002. 10. sz. 3-8.

Báthory Zoltán: Változó értékek, változó feladatok - A PISA 2000 vizsgálat néhány oktatáspolitikai konzekvenciája, Új Pedagógiai Szemle, 2002. 10. sz. 9-21.

Matematika

Peller József: A matematikai ismeretszerzési folyamatról. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 2003.

Ambrus András : Bevezetés a matematikadidaktikába. ELTE egyetemi jegyzet. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 1995.

Czeglédy — Oroszné — Szalontai — Szilákné : Matematika tantárgypedagógia I-II. Calibra Kiadó, Budapest. 1994.

Általános és középiskolai tankönyvsorozatok és tanári kézikönyvek (Nemzeti Tankönyvkiadó, Calibra Kiadó, Apáczai Kiadó, Mozaik Kiadó)

Megyeri – Peller : A tanulók matematikai tevékenységének tervezése és irányítása I-VII.

Pólya György : A gondolkodás iskolája. Typotex Kiadó, Budapest. 1994.

Pólya György : A problémamegoldás iskolája. Tankönyvkiadó, Budapest. 1968.

Pólya György : A matematikai gondolkodás művészete I. Indukció és analógia. Gondolat Kiadó, Budapest. 1988.

Pólya György : A matematikai gondolkodás művészete II.

A plauzibilis következtetés. Gondolat Kiadó, Budapest. 1988.

Pólya György : Matematikai módszerek a természettudományban. Gondolat Kiadó, Budapest. 1984.

Skemp, R. R. : A matematikatanulás pszichológiája. Gondolat Kiadó, Budapest. 1975.

Sztojjár, A. A. : A matematikatanítás módszerei. Tankönyvkiadó, Budapest. 1969.

Szalay Sándor (szerk.): Informatikai eszközök a matematika oktatásában. Tanári kézikönyv a 12-18 éves korosztály oktatásához CD-melléklettel. Sorozatszerkesztő: Kárpáti Andrea. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 2003.

Német

Butzkamm, Wolfgang (1989): Psycholinguistik des Fremdsprachenunterrichts. Francke Verlag. Tübingen.

Butzkamm, Wolfgang (1996): Unterrichtssprache Deutsch. Wörter und Wendungen für Lehrer und Schüler. Hueber. Ismaning.

Edmondson, Willis / House, Juliane (2000): Einführung in die Sprachlehrforschung. Tübingen.

Häussermann, Ulrich / Piepho, Hans-Eberhard (1996): Aufgabenhandbuch. Deutsch als Fremdsprache. Abriß einer Aufgaben- und Übungstypologie. Iudicium. München.

Huneke, Hans – Werner / Steinig, Wolfgang (2000): Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung. Schmidt. Berlin.

Neuner, Gerhard / Hunfeld, Hans (1997): Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Eine Einführung. Langenscheidt. Berlin. Fernstudieneinheit 4.

Olasz

Bárdos Jenő (1999): A nyelvtanítás története, Veszprém.

Bárdos Jenő (2000): Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Balboni (1991): Tecniche didattiche, Liviana Editrice, Padova.

Medgyes Péter, Major Éva (2004): A nyelvtanár – a nyelvtanítás módszertana. Dialógus. Corvina Kiadó, Budapest.

Palotti (1999): La seconda lingua, Bompiani, Milano.

Balboni (2002): Le sfide di Babele, UTET, Torino.

Titone (2000): Többynyelvűség és interkulturális nevelés, JATEpress, Szeged.

Testnevelés

Az alapfokú és középfokú nevelés-oktatás kerettantervei. Dinasztia Kiadó, Budapest. 2000.

Bátori Béla : A testnevelés elmélete és módszertana. Sport Kiadó, Budapest. 1985.

Hamar Pál - Karsai István (2008): Az iskolai testnevelés affektív jellemzői 11-18 éves fiúk és lányok körében. Magyar Pedagógia, 108. évf., 2. sz. 135-147.

http://magyarpedagogia.hu/document/Hamar-Karsai_MP1082.pdf

Makszim Imre : A testnevelés elmélete és módszertana. Dialóg Kiadó, Budapest – Pécs. 2000.

Rétsági Erzsébet: A testnevelés tantárgy-pedagógiája. Dialóg Campus Kiadó, Budapest- Pécs. 2004.

Történelem

Csepela Jánosné — Horváth Péter et al. : A történelemtanítás gyakorlata. Tantárgypedagógiai tankönyv. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 2000.

Katona András – Sallai József : A történelem tanítása. Tantárgy-pedagógiai összefoglaló. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 2002.

Kinyó László: A narratív készség fejlődése és szerepe a történelemtanításban. Magyar Pedagógia, 2005. 2. sz. 109-126.

Történelem - tanítás - módszertan. Tanulmányok a 75 éves Szabolcs Ottó tiszteletére. Budapest. 2003.

Knausz Imre (szerk.): Évszámokon innen és túl... Megújuló történelemtanítás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 2001.

Szabolcs Ottó : Történelempedagógiai írások I-II. Budapest. 2002. (A történelemtanári továbbképzés kiskönyvtára XVI., XXVII.)

Dárdai Ágnes: A tankönyvkutatás alapjai. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs. 2002.

Zenei nevelés

Dohány Gabriella (2010): A zenei műveltség értelmezésének lehetőségei. Magyar Pedagógia, 110. évf., 3. sz. 185-210.

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Dohany_MP1103.pdf

Gall, M. - Breeze, N. (2008): Music and eJay: An opportunity for creative collaborations in the classroom. International Journal of Educational Research, 47. 41-49.

Gönczy László (2009): Kodály-koncepció: a megértés és alkalmazás nehézségei Magyarországon. Magyar Pedagógia, 109. évf., 2. sz. 169-185.

http://magyarpedagogia.hu/document/Gonczy_MP1092.pdf

Janurik Márta (2008): A zenei képességek szerepe az olvasás elsajátításában. Magyar Pedagógia, 108. évf., 4. sz. 289-317.

http://magyarpedagogia.hu/document/Janurik_MP1084.pdf

Sawyer, R. K. (2008): Learning music from collaboration. International Journal of Educational Research, 47. 50-59.

Vizuális nevelés

Kárpáti Andrea (2002): A vizuális műveltség. In: Csapó Benő (szerk.): Az iskolai műveltség. Osiris Kiadó, Budapest. 91-134.